

Sekretariatet för övervakningskommittén

Protokoll från sammanträde onsdagen den 18 maj 2016, med övervakningskommittén för havs- och fiskeriprogrammet 2014-2020

1. Mötet öppnande

Ordförande, Stefan Renlund, förklarade mötet öppnat

2. Presentation av deltagarna

Samtliga närvarande presenterade sig.

3. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes. På grund av tågförseningar byttes dagens enda beslutspunkt; 5 "Årsrapport 2015-beslut" plats med punkt 6 "Läget med programmet, inklusive handläggningen". Detta gjordes för att alla ledamöter skulle hinna fram till beslutspunkten.

Inga övriga frågor anmälades.

4. Godkännande av protokoll från förra mötet

Protokollet godkändes.

5. Läget med programmet, inklusive handläggning

Karin Bendz och Simon Löfgren, Samordningsenheten, redogjorde för läget med programmet.

Övervakningskommittén informerades om viktiga datum, särskilt vad det gäller driftsättning av de IT-system som används vid handläggningen. En av anledningarna till att systemet är sent är att det utvecklas ett system som ska kunna behandla samtliga ESI-program. Hade man inte använt denna procedur så hade man inte kunnat använda E-ansökningar i EHFF, då detta hade blivit för kostsamt för ett så, förhållandevis litet, program.

Förhoppningen är att det nya IT-systemet ska ha positiva effekter och ge en snabbare och säkrare handläggning när allting är på plats.

Därefter redovisades det nuvarande läget i programmet. Vad gäller handläggningen så är det i dagsläget ett pressat läge, huvudsakligen beroende på resursbrist. Det har kommit in många ansökningar, men handläggningen ligger inte i fas.

Resultatet av den skriftliga proceduren av urvalskriterier inom investeringar inom fiske som skickades till ÖK-ledamöterna i slutet av april redovisades. Samtliga ledamöter som svarade på den skriftliga proceduren var positiva till förslaget. I och med att resultatet av den skriftliga proceduren nu redovisats på ÖK så betraktas denna som avslutad.

I dagsläget tas det fram förslag för en eventuell ändring av den nationella förordningen. Detta är för att kunna möjliggöra förskott till företag inom vissa delar av programmet.

Den 1 maj hade det kommit in 413 ansökningar via E-ansökan. Det poängterades att data för antal ansökningar och belopp i ansökningarna bör tolkas med stor försiktighet då vissa ansökningar har enbart skickats in i syfte att tillgodogöra sig ett tidigt datum där kostnader kan börja räknas från.

Ansökningstrycket skiljer sig åt mellan olika åtgärder i programmet, särskilt stor efterfrågan finns vad det gäller företagsstöden, både vad det gäller antal och kostnadsmassa. Företagsstöden inom framförallt vattenbruk har hög efterfrågan.

Vidare presenterades den skeva fördelningen mellan antal ansökningar och handläggande myndigheter. För länsstyrelsen är det tydligt att framförallt

Västra Götaland har fler ansökningar totalt än alla andra länsstyrelser tillsammans att handlägga för de två första beslutsomgångarna. Detta skapar långa handläggningstider då Jordbruksverket tvingas att sätta ett senare datum än önskat då samtliga länsstyrelser ska ha handlagt klart ansökningar för respektive beslutsomgång. Emellertid är detta en nödvändighet, annars finns en risk att stödmottagare i framförallt Västra Götaland blir förfördelade om länsstyrelsen inte hinner handlägga klart ansökningarna till det bestämda datumet för respektive beslutsomgång.

Den 19 september 2016 är det datum då länsstyrelserna ska ha handlagt klart de ansökningar som kommit in i den första beslutsomgången (19 november-31 december 2015). Sekretariatet för övervakningskommittén lyfte frågan om hur länsstyrelserna skulle kunna hjälpa varandra i handläggningen då det råder en stor obalans för ansökningar mellan de olika länsstyrelserna.

Det konstaterades att i vissa åtgärder kan pengarna ta slut tidigt i programmet. Det framfördes i detta sammanhang behov av att eventuellt omfördela medel mellan åtgärder. Samtidigt påpekades det att det fortfarande är tidigt i programmet och att en mycket stor del av ansökningarna har handläggning ännu inte påbörjats. Alltså kan man inte med säkerhet veta vilka kostnader som är stödberättigade, hur stödtak påverkar stödbelopp, vilken måluppfyllnad som uppnås etc. Läget är därmed osäkert och det är enbart möjligt att spekulera om ifall vissa åtgärder exempelvis ska tillföras mer pengar eller ifall dessa ska stängas beroende på måluppfyllnad. I de fall där efterfrågan är mycket stor och budgeten för åtgärden är liten och hur informationen till stödsökanden ska hanteras framfördes två alternativ som innebär att antingen ska beslut om avslag fattas eller så kan myndigheten välja att pausa handläggningen av ansökningarna. Om det senare fallet väljs ska stödsökanden informeras om att det kan ta lång tid innan stödsökanden får besked om utgången av ärendet.

Diskussionen efter presentationen fokuserade på hur vi ska hantera situationen om pengarna tar slut, och vilka möjligheter som finns att flytta pengar mellan olika åtgärder. En annan sak som togs upp var frågan om det kunde vara läge att gå ut med information till stödsökande om det höga söktrycket i vissa åtgärder, så de är beredda på att de kanske inte får något stöd. Frågan om hur lång tid det är rimligt att tillåta en projektägare att genomföra ett projekt diskuterades också. Långa genomförandetider låser

in pengarna i en åtgärd och om de inte används och kommer i återflöde sent riskerar vi att pengar inte går åt utan går tillbaka till Bryssel.

Som läget är nu är det svårt att gå ut med information eftersom läget ännu är så osäkert, då vi inte handlagt ärenden ännu. Det är viktigt att vara transparent och nyanserad när man informerar om detta.

Ordföranden föreslog att dessa punkter bör tas upp på nästa möte med övervakningskommittén

- Definiera hur ansökningarna ser ut (stora/små belopp etc)
- Titta på genomförandetakten och resultaten när de börjar komma
- Kvalitén på projekten, hur väl stämmer de mot urvalskriterierna, hur många ligger på 200p, och hur stor andel har högre poäng.
- Medfinansiering, går det att ändra (t.ex. sälpengar)?

6. Årsrapport 2015 – Beslut

Karin Bendz och Simon Löfgren, Samordningsenheten, gick igenom årsrapporten för 2015.

Årets rapport är inte som de tidigare rapporterna var i EFF, och det kommer inte att göras någon publicerad publik rapport. Årets rapport består endast av det som Kommissionen har efterfrågat i sin mall, och består till stor del av tabeller.

Rapportens innehåll gick igenom och förklarades och strukturen och innehållet i de tabeller som berör rapportering av resultat, utfall, resultatram samt tabellen för den totala programbudgeten förklarades. Generellt sett finns lite eller ingen data i tabellerna på grund av att programmet just kommit igång. De resultat som finns gäller *datainsamling* och *kontroll och tillsyn*. Anledningen till detta är att det rapporteras utanför programmet. För utfall finns detta enbart för åtgärderna *förberedande stöd för lokalt ledd utveckling* samt *tekniskt stöd*. Dessa ligger i linje med vad som kan förväntas.

Ledamöterna efterfrågade en mer lättillgänglig publikation av årsrapporten.

Rapporten godkändes utan ändringar.

7. Kommunikationsinsatser

Karin Bendz, Samordningsenheten, gick igenom kommunikationsinsatser som planeras.

Jordbruksverket håller för tillfället på att reda ut vad som gäller för användandet av Kommissionens EU-logga i EHFF. Det är olika regler på användandet av loggan i de olika programmen. I EHFF är användandet mer riktat till myndigheter och informationsmaterial.

Enligt programmet ska det vara två stora informationsträffar till under programperioden, motsvarande den som ägde rum på Landsbygdsnätverkets nätverksträff den 25 november, 2015. För tillfället tittar vi på om det skulle kunna vara möjligt att använda oss av Landsbygdsnätverkets träffar även vid nästa tillfälle. Nästa träff är preliminärt planerad att äga rum under 2017.

Jordbruksverket planerar att ha en sida på webben där man kan följa hur det går i programmet. Det ska vara en sida för uppföljning och en för utvärdering. På sidan för uppföljning kommer det att ligga främst data och statistik som vi måste ta fram/rapportera enligt EU-förordningarna, dels data och statistik som vi själva behöver för att kunna följa upp, eller som vi vill fördjupa oss i. Denna sida planeras att publicera sina första siffror i slutet maj. Då kommer det också att skapas en blogg som man kan prenumerera på. Denna blogg kommer att vara en kort sammanfattning av de siffror man lägger ut.

På utvärderingssidan kommer det att finnas större utvärderingar som till exempel samlas i en rapport. Här kan det också läggas externa utvärderingar och rapporter som visar effekterna av programmet.

8. Läget i andra medlemsländer

Efter uttryckt önskemål vid föregående ÖK-möte presenterade Kommissionen hur EHFF-budgeten används i några andra medlemsländer. Kommissionen påpekade att när man jämför budgetfördelningen bör man ha i åtanke att förutsättningarna skiljer sig ganska mycket åt mellan de olika länderna. Man ska också tänka på att en ganska stor del av EHFF-budgeten består av öronmärkta pengar, t.ex. budgeten för datainsamling och fiskerikontroll. Sammanfattningsvis kan sägas att Polen, Tyskland och Litauen använder en relativt stor del av budgeten till stöd inom Unionsprioritering 2 (vattenbruk) medan Nederländerna och Danmark satsar mest på Unionsprioritering 1 (Fiske). Vad gäller det Nederländska programmet finns ett stort fokus på åtgärder som främjar samarbete

fiskare/forskare och innovation medan rehabilitering av vattendrag är en stor post i det danska programmet. I Lettland och Estland läggs en relativt stor del av budgeten på saluföring och beredning.

9. Utvärdering

Ingrid Rydell och Mats Kullander från Oxford research/Nordregio/Strategirådet presenterade sitt utvärderingsuppdrag. Utvärderingsuppdraget gäller alla fyra Europeiska struktur- och investeringsfonder (ESI-fonder). Utvärderingen ska vara ett verktyg för att höja kvaliteten på programmens utformning, samordning och genomförande.

I det här skedet av utvärderingen och programmet, går utvärdering mycket ut på att kartlägga vem som ansvarar för vad när det gäller genomförandet av programmet.

Utvärderarna höll i en kort workshop angående detta på mötet och kommer att fortsätta processen med att intervjua ett antal ledamöter i övervakningskommittén. Resultatet kommer att redovisas på ett senare möte med övervakningskommittén.

10. Kommunikationsinsatser, kort om årsrapporten för EHFF

Niclas Purfürst, Jordbruksverket, berättade att Jordbruksverket nu har skickat en begäran till Näringsdepartementet för att officiellt bli utsedd till förvaltningsmyndighet. Detta kunde göras nu, när vi kan visa att vi har ett it-system som är fullt redo att hantera pengar.

Vad gäller förenklingsfrågor så jobbar vi vidare med detta kontinuerligt. Nu är vi inne i en fas där vi samlar och strukturerar information.

Vi jobbar med fondsamordning tillsammans med ESF-rådet och Tillväxtverket sedan 2013. Partnerskapsöverenskommelsen ligger till grund för samordningen av de fyra ESI-fonderna som tillsammans hanterar 67 miljarder kronor.

Utöver detta har vi också tagit fram den svenska Yrkesfiskestrategin tillsammans med HaV.

11. Landsbygdsnätverket informerar

Hans – Olof Stålgren. Landsbygdsnätverket, informerade om Landsbygdsnätverkets aktiviteter och olika arbetsgrupper. I april

organiserades ett möte med det Nordisk/baltiska nätverket som är en plattform för samarbete mellan de medlemsländer som ligger runt Östersjön. Tanken är att nätverket ska kunna samarbeta och dra nytta av varandras erfarenheter. De huvudsakliga temana på detta möte var havs- och fiskeriprogrammet och integration.

Landsbygdsnätverket har bildat en tematisk grupp för fiskeri och vattenbruk som ska ha sitt första möte den 13 juni. Gruppen ska bland annat arbeta med mindre miljöbelastande system och redskap och att främja ungas möjligheter att verka inom fiske och vattenbruk.

12. Havs- och vattenmyndigheten informerar

Inger Dahlgren, HaV informerade om att regeringen har fattat beslut om att utse en ny GD. Jakob Granit kommer att börja på HaV den 1 september. Inom havsplaneringen pågår arbetet för fullt. Det kommer att tas fram tre stycken planer för områdena Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet. Internationellt pågår ett EHFF-finansierat projekt, Baltic Scope, där avvägningar ska göras gentemot övriga länders havsplaner.

För närvarande pågår ett omfattande arbete med genomgång av det nya förslaget till datainsamlingsförordning och kommissionens delegerade förordning. Nya program ska tas fram till 2017. Det kan konstateras att översynen av regelverket för datainsamling inte sammanfaller med de budgetmässiga förutsättningar som fastställs i havs- och fiskeriprogrammet, vilket ev. kan leda till problem.

Inom kontroll och tillsyn är KBV och HaV stora bidragsmottagare. En avstämning mellan myndigheterna visar ett behov som överstiger ramarna och diskussioner förs mellan myndigheterna kring eventuella prioriteringar. Arbetet med landningsskyldighet påverkar en stor del av HaVs arbete och för närvarande förs diskussioner kring fortsatt infasning i Västerhavet. Vissa begrepp är även föremål för tolkning, t.ex. indirekt humankonsumtion. Viktigt att MS gör enhetliga tolkningar.

På HaV pågår även ett fördelningsprojekt utifrån bedömningen att vi, med införandet av LS, ser ett behov av att fördela fiskemöjligheter på fartygsnivå. Målsättningen är att remittera ett förslag i oktober.

13. Kommissionen informerar

Lars Muhrbeck, Kommissionen, informerade om Kommissionen för tillfället arbetar endel med programändringar i endel av de andra medlemsländerna. Det rör sig inte om några stora ändringar, utan om omfördelning av medel. Han frågade också om det finns några tankar om att göra ändringar i det svenska operativa programmet, men fick svar att några sådana tankar inte finns för tillfället, då programmet just har kommit igång.

14. Näringsdepartementet informerar

Anna Larsson, Näringsdepartementet, informerade om Livsmedelsstrategin. Näringsdepartementet arbetade mycket med dialog ute i Sverige under förra året under hösten skrevs propositionen ihop. Tanken är att Livsmedelsstrategin ska ha en bred politisk förankring och uppslutning kring ambitionerna, så att den kan fortsätta även om det skulle bli regeringsskifte. Man hoppas på ett regeringsbeslut innan sommaren, och då blir Livsmedelsstrategin även tillgänglig publikt.

En parlamentarisk kommitté utreder ett förslag till en ny landsbygdspolitik. Detta arbete har pågått sedan sommaren 2015, och kommittén lämnade ett delbetänkande i mars, som ett bakgrundsdokument. Man pekar på att det hittills har varit en alltför spretig och fragmenterad landsbygdspolitik. De stora utmaningarna för kommittén är att ge förslag på hur man ska jobba politiskt med landsbygdsfrågorna. I januari, 2017, ska utredningen lägga fram sitt förslag.

Landningsskyldigheten ska succesivt införas för olika fiskarter i Västerhavet. För tillfället pågår förhandlingar om vad som ska ingå i landningsskyldigheten 2017 samtidigt som det också förhandlas om fördelningen av fiskekvoterna

15. Datum för nästa möte

Nästa möte med övervakningskommittén kommer att äga rum i Göteborg den 18 november. Eventuellt kommer det att vara någon aktivitet/studiebesök på eftermiddagen den 17:e.

16. Övriga frågor

Anders Granhed, SSPO, tyckte att miljöeffekterna man får per krona i EHFF skulle värderas. När det nu ser ut som om vi kommer att få medelsbrist i åtgärden för miljöinvesteringar, vilket berör bland annat musselodlingar, borde man värdera miljöeffekten av investerad EU-krona i utvärderingen av projektet.

Anders Granhed, SSPO, flaggade för risken att man i EHFF kan växla upp fondens pengar genom att ha en hel serie egna företag och köpa och sälja produkter mellan dessa bolag.

Anders Granhed, SSPO, lyfte också frågan om att det borde vara en rättvis beskattning på bränsle för vattenbruket, vilket det inte är i dagsläget.

Ola Öberg, De Recirkulerande Vattenbrukarna, tycket att det skulle kunna vara intressant att ha kontakt och utbyte med ledamöter i andra övervakningskommittéer. Stefan Renlund höll med om att detta kunde vara intressant för någon av kommittéernas gemensamma frågor som t.ex. integration.

19. Mötets avslutande

Ordföranden tackade samtliga deltagare för sitt aktiva deltagande och ett bra möte. Mötet avslutades.

Stefan Renlund, Ordförande

Bilagor

Bilaga 1: Dagordning och kallelse

Bilaga 2: Deltagarlista

Bilaga 2: Läget med programmet

Bilaga 3: Årsrapport 2015, presentation och rapport

Bilaga 4: Kommunikationsinsatser

Bilaga 5: Läget i andra medlemsländer

Bilaga 6: Utvärdering

UTKAST